
Yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen toimintojen uudelleenorganisoinnin ja talouden tasapainottamiseen tähtäävien toimenpiteiden vuoksi

KhMi 31.08.2026 § 91
26/01.00.03/2026

Valmistelija

Kunnanjohtaja Anne Ukkonen
Hallintojohtaja Sanna Lahti

Miehikkälän kunnan ja kuntakonsernin tulos on ollut alijäämäinen jo pitkään. Aiempina vuosina kunnassa toteutetut vaikuttavimmat sopeutustoimet ovat kohdistuneet erityisesti perusopetuksen ja museotoimen palveluihin. 1.8.2024 alkaen yläkouluopetus siirrettiin Virolahdelle ja Suur-Miehikkälän koulun toiminta lakkautettiin. Yleishallinnon toimialalla vuonna 2023 käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen erityisesti museo- ja matkailutoimen henkilöstöresurssia karsittiin ja toimintoja järjesteltiin uudelleen keväällä 2024. Toimintojen supistamisella on kuitenkin ollut välillisiä vaikutuksia myös mm. kiinteistönhuollon ja puhtauspalveluiden toimintoihin. Kunnanhallitus käsittelee 31.8.2026 kokouksessaan kunnan vuokra-asuntotoimintaa koskeviin yritysjärjestelyihin liittyviä päätöksiä. Toteutuvalla fuusiolla ja siihen liittyvillä asuntotoimen tehtäväjärjestelyillä voidaan myös ennakoida olevan henkilöstövaikutuksia mm. asuntotoimen ja kiinteistönhuollon henkilöstöön.

Tuoreimman Kuntaliiton veroennustekehikon mukaan Miehhikkälän kunnan verotulokertymä on jäämässä vuonna 2026 lähes 90.000 euroa ennakoitua heikommaksi. Vuoden 2026 aikana toteutuneen korkotason nousun vuoksi vaihtuvakorkoisiin lainoihin (kuntatodistukset) liittyvä korkoriski on kohonnut, jolloin korkokulut talousarviovuonna 2026 ja erityisesti tulevina vuosina voivat kasvaa merkittävästikin, mikäli kuntakonsernin lainakantaa ei esim. tulonmenetysten tai investointitarpeiden vuoksi kyetä pienentämään olennaisesti. Heinäkuun 2026 lopussa todetun afrikkalaisen sikaruttoepidemian vaikutukset voivat myös heijastella tulevina vuosina Miehhikkälän kuntatalouteen mm. ennakoitujen puunmyyntitulojen pienenemisen, työttömyydenhoidonkustannusten sekä elinkeinorakenteen muutosten ja jopa alueellisen väestönkehityksen kautta.

Kunnassa on jo viime vuosina jouduttu toteuttamaan merkittäviä veronkorotuksia tulorahoituspohjan turvaamiseksi, sillä valtion tulonsiirrot kunnille ovat vastaavasti vuodesta 2023 alkaen merkittävästi pienentyneet. Tästä syystä talouden tasapainottamiseksi on pyrittävä löytämään muita toimintatuottoja lisääviä tai kustannuksia pienentäviä ratkaisuja. Miehhikkälän kunnan taseeseen kertyneet ylijäämät ovat huvenneet seuraavasti:

Kunnan taseeseen kertyneet alijäämät	TP2021	TP2022	TP2023	TP2024	TP2025	TA 2026 + ta-muutokset
Kumulatiivinen yli-/alijäämä 1.1.	8 432 280,23	8 265 806,31	7 373 332,90	6 954 933,02	6 152 043,34	5 876 571,68
Yli-/alijäämä tilikaudelta	-166 473,92	-892 473,41	-418 399,88	-802 889,68	-275 471,66	-319 944,04
Kumulatiivinen yli-/alijäämä 31.12.	8 265 806,31	7 373 332,90	6 954 933,02	6 152 043,34	5 876 571,68	5 556 627,64

Kuntalain 110 §:ssä todetaan, että ” Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.” Kunnan on näin ollen arvioitava edelleen kriittisesti toimintojaan, jotta talous saadaan tasapainoon eikä alijäämää taseeseen ala kertyä.

Miehikkälän kunnan vuoden talousarvio 2026 on laadittu alun perin lähes - 300.000 euroa alijäämäiseksi ja ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana hyväksyttyjen talousarviomuutosten jälkeen alijäämää arvioidaan kertyvän noin 320.000 euroa. Ajalta 1.1.-30.6.2026 laaditun osavuosikatsauksen perusteella voidaan todeta, että erityisesti erityisesti seuraaviin eriin sisältyy riski siitä, että tilikauden 2026 tulos muodostuu vielä arvioituakin heikommaksi:

1. Toimintatuottojen toteuma-aste kesäkuun 2026 lopun osavuosikatsauksessa oli 53,46 %. Toimintatuottoina mm. puunmyyntituottoja ei enää loppuvuonna toteudu johtuen afrikkalaisen sikaruton aiheuttamista rajoituksista tartuntavyöhykkeellä. Toimintatuottojen alkuvuoden toteumassa on lisäksi joitakin sellaisia jaksottamattomia saatuja avustuksia, joihin kohdistuvat kulut toteuvat vasta jälkimmäisellä vuosipuolikkaalla tai seuraavalla tilikaudella.
2. Suurimmat ylityspaineet osavuosikatsauksen laadintahetkellä kohdentuvat toimintakulujen osalta varhaiskasvatuksen tulosalueen henkilöstökuluihin erityisesti syksystä 2026 kasvaneesta palvelukysynnästä johtuen.
3. Osavuosikatsauksen perusteella voidaan arvioida, että työllisyyden hoidosta kunnalle aiheutuviin kustannuksiin varatut määrärahat eivät todennäköisesti tule riittämään vuonna 2026.
4. Teknisen ja ympäristöpalvelujen toimialan osalta palvelujen ostot ja aineet, tarvikkeet ja tavarat ovat toteutuneet alkuvuodesta arvioitua suurempina ja loppuvuodesta kiinnitettävä erityistä huomiota hankintoihin.

Kuntatalouden tasapainottaminen edellyttää näin ollen yhteistoimintaneuvottelja, jotta kunta voi toteuttaa talouden tasapainottamiseen tähtääviä toimenpiteitä, jotka nettovaikutuksiltaan parantaisivat tilikauden tulosta vuositasona vähintään +300.000 euroa. Toimenpiteet voivat pitää sisällään tulonlisäyksiä, mutta myös rakenteellisia muutoksia ja toimintojen uudelleenjärjestelyjä, joilla saavutetaan säästöjä toimintakuluissa. Alustavien arvioiden mukaan välittömät henkilöstövaikutukset tulevalle taloussuunnitelmakaudelle olisivat enintään 5 htv.

Nyt käynnistettäväksi esitettävien yhteistoimintaneuvottelujen tarkoituksena on näin ollen paitsi talouden tasapainottamiseen tähtäävien toimenpiteiden löytäminen myös toimintojen uudelleenorganisointi. Yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen toteutettavien toimenpiteiden vaikutukset näkyvät kuntataloudessa aikaisintaan vuonna 2027. Jotta yhteistoimintaneuvottelujen vaikutukset voidaan huomioida vuoden talousarvion 2027 valmistelussa, on neuvottelut pyrittävä käynnistämään pikasella aikataululla ja saattamaan valmiiksi marraskuun 2026 loppuun mennessä.

Esittelijä

Miehikkälän kunnanjohtaja Anne Ukkonen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. käynnistää Miehikkälän kunnan ja kuntakonsernin henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut kuntalain 110 §:n edellyttämän talouden tasapainottamisen ja toimintojen uudelleenorganisoinnin toteuttamiseksi siten, että yhteistoimintaneuvottelujen ulkopuolelle jää museotoimen, perusopetuksen sekä esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö esittelytekstissä kerrotuin perustein;
2. että yhteistoimintaneuvotteluissa läpikäydään kattavasti tarvittavia sopeutustoimia, mahdollisia rakenteellisia muutoksia tai toimintojen uudelleenjärjestelyjä sekä keinoja mahdollisiin tulonlisäyksiin, joiden nettovaikutuksena tavoitellaan kuntakonsernin talouden tasapainottamista suunnitelmavuosien 2027-2029 aikana;
3. nimeää viranhaltijoista kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen määräämän edustajan edustamaan työnantajaa neuvotteluissa sekä valtuuttaa Virolahden kunnan hallintojohtajan osallistumaan neuvotteluihin kuntien väliseen yhteistyösopimukseen perustuen;
4. valtuuttaa kunnanjohtajan, kunnanhallituksen määräämän edustajan ja hallintojohtajan valmistelevaan työnantajan neuvotteluehdotuksen ja täsmentämään neuvotteluissa työnantajan neuvotteluehdotusta sekä arvioimaan ehdotukseen kirjattavia henkilöstövaikutuksia ja käynnistämään yhteistoimintaneuvottelut syyskuun aikana.
5. kunnanhallituksen edustajan ja varaedustajan nimeämisestä yhteistoimintaneuvotteluihin.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

1. käynnistää Miehikkälän kunnan ja kuntakonsernin henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut kuntalain 110 §:n edellyttämän talouden tasapainottamisen ja toimintojen uudelleenorganisoinnin toteuttamiseksi siten, että yhteistoimintaneuvottelujen ulkopuolelle jää museotoimen, perusopetuksen sekä esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö esittelytekstissä kerrotuin perustein;
2. että yhteistoimintaneuvotteluissa läpikäydään kattavasti tarvittavia sopeutustoimia, mahdollisia rakenteellisia muutoksia tai toimintojen uudelleenjärjestelyjä sekä keinoja mahdollisiin tulonlisäyksiin, joiden nettovaikutuksena tavoitellaan kuntakonsernin talouden tasapainottamista suunnitelmavuosien 2027-2029 aikana;

3. nimetä viranhaltijoista kunnanjohtajan ja koulunjohtajan edustamaan työnantajaa neuvotteluissa sekä valtuuttaa Virolahden kunnan hallintojohtajan osallistumaan neuvotteluihin kuntien väliseen yhteistyösopimukseen perustuen;
4. valtuuttaa kunnanjohtajan, koulunjohtajan ja hallintojohtajan valmistelevaan työnantajan neuvotteluehdotuksen ja täsmentämään neuvotteluissa työnantajan neuvotteluehdotusta sekä arvioimaan ehdotukseen kirjattavia henkilöstövaikutuksia ja käynnistämään yhteistoimintaneuvottelut syyskuun aikana.
5. nimetä kunnanhallituksen edustajaksi Tarja Alastalon ja varaedustajaksi Jari Heinosen.